

deles kan være Tvivl om, det er, om det kan nytte at føre Forfatningsagen frem for Tiden. Vi have nu ment, at der maatte er større Udflugt for en nogenlunde nyttig Forhandling i Aar. Men jeg gentager, hvad jeg allerede udtalte ved Indbringelsen af Forslaget, at dette i ingen Maade ændrer Partiets Stilling over for Reformspørgsmaal, og jeg kan ikke indse, at disse to Ting i fjerneste Maade kunne komme i Kollision med hinanden. Hvad mener man overhovedet, naar man taler om, at Forfatningsagen skal vente af Hensyn til Reformer? Er det Meningen, at vi skulle lade Forfatningen ligge, indtil vi ikke længere ønske nogen som helst Reform gennemført? Ja, i saa Tilfælde kunne vi til at vente, til Aaen løber op ad Højen. Der maa vel altsaa være enkelte bestemte store Reformer, hvis Gennemførelse man finder at være af saa stor Vigtighed for Samfundet, at alt andet bør lægges til Side, indtil de have fundet deres Løsning. Men hvad er da det for Reformer? Er det de Lovforslag, som ligge paa Tingets Bord for Tiden? Tænker det ærede Medlem for Møen muligvis paa Regeringsforslagene? Det kan vel ikke være Stoleloven? Det ærede Medlem og hans Kollega, det ærede Medlem for Nykøbing (N. Clausen) kunne vist ikke være af den Mening, at denne Lovs Gennemførelse staar over alt andet. Det kan heller næppe være — lad mig sige — Forfatterloven, for hvilken det ærede Medlem for Stubbeboing (N. S. Varsen) nærer en saa levende Interesse. Er det Næringsloven, det ærede Medlem tænker paa? Er det Meterloven; som det ærede Medlem for Odense Amts 7de Valgkreds (Højmark) er saa ivrig for? Eller er det de Lovforslag eller noget af de Lovforslag, som Reformpartiet har indbragt? Er det Endringen i Aldomsforsørgelsesloven? Eller er det Loven om Varetægtsfængsel, som det ærede Medlem for Stubbeboing er saa fanatisk begejstret for, at alt efter hans Opfattelse bør vige for at saa den gennemført? Eller er det den hemmelige Afstemning, som det ærede Medlem for Alsens (Bernsen) anbefaler saa varmt? Eller er det maatte de socialdemokratiske Lovforslag? Naar vi have faaet Kjøbenhavns Ræbning vel afflattet, kunne vi saa begynde at tale om Forfatningen? Eller hvor længe skulle vi vente? Er det maatte Reformforslag, som endnu slet ikke ere forelagte? Er det Soldaten? Er det Retsreformen? Da disse store Sager jo ikke ligge for endnu, synes det mig netop, at det vilde være fornuftigt at bruge Tiden af al Evne til at saa Forfatningen bragt i Ordren. Og hvis vi kunne faa det Spørgsmaal løst, saa vil det vise

sig, at ogsaa Arbejdet paa Reformerne vil komme til at gaa langt lettere. Det ærede Medlem for Møen kan ganske vist have Ret i, at den Maade, hvorpaa Forfatningen bruges, til syvende og sidst er det politisk afgørende; men det ærede Medlem maa ikke overse Virkningen af, at Folket har en levende Bevidsthed om, at der her i Landet er sket et Retsbrud, og, selv om man nok saa meget vil søge at glemme dette, saa bliver der dog sidende som en Splint i Øjet, hvilket aldrig er til Gavn, naar man skal bruge Djnene og bestille noget. Det ærede Medlem nævner, at man i Baiern i sin Tid, ikke ved en Grundlovsvedtagelse, men gennem en blot Beslutning, har fastslaaet bestemte Regler, der skulde forhindre Gentagelse af tidligere Stridigheder. Ja, selv om man kunde gaa ud fra, at dette var et heldigt Forbillede at følge, saa er jo Tingen den, at hos os er noget tilsvarende ikke sket; thi der er jo ikke gennem Forliget fastslaaet en bestemt Opfattelse af Grundloven, ikke fastslaaet, at provisoriske Finanslove ikke kunne udstedes i Fremtiden, og det er ikke paa tilfredsstillende Maade sikret, at foreløbige Love ikke kunne holdes i Kraft imod det ene Tings Vilje. Vi staa i Virkeligheden fremdeles paa ganske vakkende og usikker Grund, og selv om det ærede Medlem med nogen Tøje kan sige, at det i 1894 ikke vilde have været muligt at gennemføre forfatningsmæssige Bestemmelser, saa er dermed ikke sagt, at det ikke kan og bør lykkes senere. Det maa dog være givet, at vi kunne ikke slaa os til Ro med en saa uslybestigørende, en for alle Parter i Virkeligheden saa lidet tilfredsstillende Ordning som den, at ingen med Bestemthed kan sige, hvad der er forfatningsmæssig gældende Ret.

Det Forslag, som Reformpartiet har forelagt, gaar, som jeg ved Indbringelsen udtalte, væsentlig ud paa at fastslaa Forfatningen af 1866, saaledes som den fra alle Sider var anerkendt, og saaledes som den faktisk blev brugt inden 1885. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 12te Valgkreds (Winblad) har i dette Forslag villet se en Fare for, at der derigennem skulde være givet en Slags Anerkendelse af, at de fra Højres Side fremsatte Fortolkninger af Forfatningen af 1866 kunde have deres Berettigelse, ligesom han betegnede dette Forslag som en unødigt Søgen om Fred fra Folketingets Side. Jeg maa dertil svare, at hvis det var Tilfældet, at dette Forslag indeholdt ligesom en Anerkendelse af Højres Forfatningsfortolkning og en hdmhg Søgen om Fred fra Venstres Side, saa er det beynnderligt, at det ikke er blevet grebet med større